Súd:	Krajský súd Košice
Spisová značka:	9Co/161/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7111217987
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Viera Bodnárová
ECLI:	ECLI:SK:KSKE:2013:7111217987.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Bodnárovej a sudcov JUDr. Ota Jurča a JUDr. Miroslava Sogu vo veci žalobkyne H. S., nar. X.XX.XXXX, bytom S., H. XX, proti žalovanému M. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Košice, T. XXX/XX, t.č. C. N., L. XX, zast. advokátom JUDr. Petrom Kravčíkom, Advokátska kancelária Michalovce, Nám. Osloboditeľov 39, o 11.617,87 € s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Košice I, č.k. 15C/176/2011-42 z 19.4.2012 takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom zamietol žalobu o zaplatenie 11.617,87 € s prísl., sumy predstavujúcej výšku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňu zaviazal nahradiť žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 915,30 € na účet jeho advokáta do 3 dní po právoplatnosti rozsudku.

Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že rodičia žalobkyne počas svojho života žalobkyňu splnomocnili zmluvou o správe majetku a vysporiadaní majetkových vzťahov z 18.4.2006, spravovaním nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. území I.-O., Obec I.-O., L. I. Y., zapísanej na LV č. XXXX-rodinný dom s prísl., že žalobkyňa požiadala o poskytnutie úveru vo výške 61.342,36 € (1.848.000,-Sk) dňa 30.11.2006 vyplatila žalovanému čiastku 11.617,87 (350.000),-Sk z dôvodu, aby sa z rodinného domu vysťahoval. Dňa 5.10.2010 žalobkyňa so žalovaným a ďalšími dedičmi uzavrela dedičskú dohodu, podľa ktorej je povinná vyplatiť v dedičskom konaní žalovanému 21.576,04 €, pričom v rámci dedičského konania ďalší súrodenci žalobkyne priznali pred notárom vyplatenie finančných prostriedkov z titulu dedičského podielu po otcovi okrem žalovaného. Žalovaný tvrdil, že nemá vedomosť o žiadnej dohode so žalobkyňou o započítaní čiastky 11.617,87 € (350.000,-Sk) na dedičský podiel po otcovi. Napokon vychádzal zo zistenia, že žalovaný 30.11.2006 v čestnom vyhlásení prehlásil v prítomnosti svedka M. O., že žalobkyňa mu vyplatila sumu 11.617,87 € (350.000,-Sk).

Na základe vykonaného dokazovania s prihliadnutím na ust. § 451 ods. 1,2 OZ, § 101 ods. 1 OZ a § 107 ods. 1,2 OZ mal za to, že žalobkyňa o bezdôvodnom obohatení žalovaného sa dozvedela pri uzatváraní dedičskej dohody dňa 5.10.2010 a od tej doby jej začala plynúť 2-ročná subjektívna lehota v zmysle § 107 ods. 1 OZ. Objektívna 3-ročná premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 OZ začala plynúť 30.11.2006, kedy žalobkyňou žalovanému bola vyplatená čiastka 11.617,87 € (350.000,-Sk) a táto uplynula 30.11.2009, teda skôr, než uplynula subjektívna premlčacia

lehota. Vzhľadom na to, že žaloba bola žalobkyňou podaná na súd 5.7.2011 bola podaná po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby, preto bol povinný prihliadať na námietku premlčania vznesenú žalovaným v konaní z dôvodu, že premlčané právo nemožno žalobkyni priznať. Z uvedených dôvodov s poukazom na vyššie uvádzané zákonné ustanovenia žalobu zamietol.

Nevyhovel žiadosti o vykonanie dokazovania výsluchom W. O., matky účastníkov konania z dôvodu, že vykonanie tohto dôkazu nie je hospodárne z dôvodu, že žaloba bola zamietnutá pre vznesenú námietku premlčania.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalovanému priznal plnú náhradu trov konania potrebných na účelné bránenie práva proti žalobkyni, ktorá úspech nemala, trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie k žalobe z 23.1.2012 a účasť na pojednávaní 19.4.2012), paušálnej náhrady 3 x 7,63 €, cestovné a náhrada za stratu v súvislosti s účasťou advokáta zo sídla advokátskej kancelária do miesta pojednávania a späť. Mal za to, že u žalobkyni neboli zistené dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p., pre ktoré by súd výnimočne náhradu trov konania nepriznal. O povinnosti žalobkyne zaplatiť trovy konania na účet advokáta žalovaného rozhodol s poukazom na ust. § 149 ods. 1 O.s.p..

Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa. Navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla obsah dohody o správe nehnuteľného majetku, ktorý uzavrela so svojimi rodičmi v novembri 2005, okolnosti za ktorých bola žalovanému ňou vyplatená čiastka 11.617,87 € (350.000),-Sk, obsah čestného vyhlásenia z 30.11.2006 podpísaného a vyhláseného žalovaným, ďalej popísala skutočnosti, ktoré predchádzali dedičskému konaniu po otcovi R. O., občanovi Českej republiky, poukazujúc na to, že prejednanie dedičstva sa uskutočnilo až 5.10.2010 z dôvodu prieťahov v konaní zo strany Okresného súdu Košice I. Dedičské konanie bolo vedené súdnym komisárom pod sp.zn. 15D/504/2007 Dnot 45/2008. Pri prejednávaní dedičstva požadovala započítať v jej prospech sumy, ktoré na základe splnomocnenia rodičov vyplatila žalovanému a druhému bratovi a až na tomto pojednávaní sa dozvedela, že žalovaný odmieta započítať do dedičského podielu čiastku, ktorú mu vyplatila, napriek písomným dôkazom a napriek skutočnosti, že ďalší brat František v roku 2006 podpísal čestné vyhlásenie z tých istých dôvodov ako žalovaný, túto skutočnosť v dedičskom konaní priznal a súhlasil so započítaním uvedenej čiastky do jeho dedičského podielu. Zdôraznila, že od tejto doby začala jej plynúť premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože až 5.10.2010 sa dozvedela, že plnila bez právneho dôvodu. Poukázala na to, že v rámci dedičského konania, kedy žalovaný popieral obsah čestného vyhlásenia, bola toho názoru, že v dedičskom konaní by boli reálne ohrozené majetkové práva nielen ostatných účastníkov dedičského konania, ale aj majetkové vlastnícke práva a sociálny štatút spoluvlastníka nehnuteľnosti, ich matky, preto pod tlakom uvedených skutočností súhlasila s dedičskou dohodou, na základe ktorej mala žalovanému vyplatiť dedičský podiel nad rámec zákonného dedičského podielu. Ďalej popísala okolnosti, správanie sa žalovaného v súvislosti s jeho nárokmi vyplývajúcimi z dedičského konania. V ďalšej časti odvolania poukázala na skutočnosť, že 1.7.2011, po 2 mesiacoch po podaní žaloby, sa informovala osobne na Okresnom súde Košice I, kedy a v akej výške má zaplatiť súdny poplatok, avšak spis nevedeli nájsť ani v podatelni ani v občianskej kancelárii ani v kancelárii sudkyne ani v archíve. Nález spisu jej bol oznámený až začiatkom septembra 2011, pár dní po tom, čo jej bolo doručené oznámenie o návrhu na vykonanie exekúcie podaného žalovaným. Poukázala na to, že v zákonom stanovenej lehote podala námietky voči exekúcii a Okresný súd Bratislava V v konaní vedenom pod sp.zn. 37Er/4114/2011 uznesením súdu zo 14.12.2011 bol povolený odklad exekúcie aj vzhľadom na predmetnú žalobu. Zdôrazňovala, že uvedenú skutočnosť uviedla súdu prvého stupňa na pojednávaní, sudkyňa však tieto skutočnosti do zápisnice neuviedla a prerušila jej návrh tým, že s prejednávanou vecou nesúvisí. Ďalej poukázala na to, že pred začatím pojednávania dňa 19.4.2012 sudkyňa komunikovala v pojednávacej miestnosti bez jej prítomnosti s právnym zástupcom žalovaného. Celé pojednávanie bolo vedené len na to, že jej nárok je premlčaný a musí na túto skutočnosť prihliadnuť, keďže žalovaný vzniesol námietku premlčania. Bola toho názoru, že aj z písomného odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd nedostatočne skúmal skutkový stav. Podľa jej názoru aj z predložených dôkazov vyplýva, že sa dozvedela o bezdôvodnom obohatení až 5.10.2010, a teda nasledujúcim dňom začala plynúť 2-ročná premlčacia lehota na vymáhanie bezdôvodného obohatenia.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa. Napadnutý rozsudok považoval za vecne a právne správny, poukazujúc na to, že odvolanie žalobkyne neobsahuje žiadne skutočnosti, pre ktoré by mal byť prvostupňový rozsudok zmenený, či dokonca zrušený. Uviedol, že obsah odvolania žalobkyne nijakým spôsobom nevyvracia a dokonca ani len nespochybňuje právne závery urobené súdom prvého stupňa. Poukázal na to, že okrem opakovaného obsažného popisu skutkových okolností vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci súdom je uvedená žalobkyňou v zásada iba jedna námietka právneho posúdenia, a to, že z predložených dôkazov vyplýva, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela až 5.10.2010, a teda až nasledujúcim dňom začala plynúť 2-ročná premlčacia lehota. V uvedenej námietke uviedol, že žalobkyňa dôvodí, že ňou tvrdený nárok uplatnila včas v 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehote, poukázal však na to, že domnelý nárok žalobkyne, pokiaľ by sa jednalo o bezdôvodné obohatenie sa premlčuje najneskôr v objektívnej premlčacej dobe 3 rokov. Objektívna premlčacia doba v tomto prípade, pokiaľ by považovali nárok žalobkyne za opodstatnený, uplynula skôr, než subjektívna 2-ročná lehota, preto na základe vznesenej námietky premlčania súd žalobe ani nemohol vyhovieť a správne túto bez ďalšieho dokazovania zamietol. Zdôraznil, že skutočnosť, že objektívna 3-ročná premlčacia lehota na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia nespochybniteľne začala plynúť od momentu odovzdania peňažných prostriedkov dňa 30.11.2006 je daná nesporne tým, že medzi žalobkyňou a ním ku dňu poskytnutia finančných prostriedkov, ani nikdy potom nejestvoval žiaden zmluvný vzťah, z ktorého by bolo poskytnutie peňažných prostriedkov plnením. Zdôrazňoval, že žalobkyňa predkladala iba zmluvu z 18.4.2006, ktorá nie je zmluvným vzťahom medzi ňou a ním, preto ho voči žalobkyni nijako nezaväzuje. Navyše zmluva vykazuje známky neurčitosti, nejasnosti dojednanie v rozpore so zákonom a pod.. Najmä nie je podpísaná všetkými zmluvnými stranami, čo by ju mohlo činiť aj neplatnou. Preto považuje beztak iba domnelý žalobkyňou uplatnený nárok za premlčaný. Na záver vyjadrenia k odvolaniu uviedol, že je absolútne nepravdivým a potom aj nemiestnym tvrdenie žalobkyne o komunikácii právneho zástupcu žalovaného so zákonným sudcom pred začatím pojednávania.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. a napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 219 ods. 2 O.s.p.) na tieto dôvody poukazuje a na doplnenie a k odvolacím námietkam žalobkyne udáva:

Vzhľadom na obsah odvolania odvolací súd skôr než rozhodol o odvolaní vo veci samej, skúmal, či obsahom odvolania nie je aj vznesená námietka zaujatosti voči sudkyni, ktorá prejednávala danú vec v konaní pred súdom prvého stupňa, vzhľadom na to, že časť odvolania sa zaoberá postupom sudkyne v konaní a ňou tvrdených okolností, ktoré predchádzali samotnému pojednávaniu. Odvolací súd má za to, že časť podania venovaná týmto skutočnostiam nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti v zmysle § 15a ods. 1,2,3 O.s.p.. Časť týkajúca sa nesúhlasom s postupom sudcu v konaní v zmysle § 14 ods. 3 v spojení s § 15a ods. 5 O.s.p., nemôže byť dôvod na vylúčenie sudcu v konaní a na obsah tejto námietky sa neprihliada, preto ani na tieto skutočnosti nebolo prihliadané.

I keď z odvolania žalobkyne nie je jednoznačne zrejmé, ktorým odvolacím dôvodom odôvodňuje svoje odvolanie, z obsahu odvolania je možné vyvodiť, že svoje odvolanie odôvodňuje odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p., t.j., že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.). je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o skutkové zistenie na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 132 O.s.p. a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, ale vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

Odvolací súd dospel k záveru, že z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu odvolanie žalobkyne nemožno považovať za dôvodne podané, pretože súd prvého stupňa vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo a hodnotenie vykonaných dôkazov súdom prvého stupňa bolo vykonané v súlade s § 132 O.s.p..

Podľa § 100 ods. 1,2 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva, tým nie je dotknuté ust. § 105.

Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času v dôsledku ktorého nárok možno odvrátiť námietkou premlčania. Premlčanie je teda uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok oslabenie nároku patriaceho k obsahu práva, t.j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať.

Podľa § 107 ods. 1,2 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia ide o kombinované premlčacie doby, a to subjektívnu a objektívnu.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že objektívna premlčacia doba pre vydanie bezdôvodného obohatenia je tri roky, pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení 10 rokov a subjektívna premlčacia lehota je 2 roky. Pre začiatok plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto na jeho úkor bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, a to tak 3-ročnej, ako aj 10-ročnej (v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia) je rozhodujúci okamih, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Túto objektívnu premlčaciu dobu nemožno prekročiť, hoci by boli ešte splnené podmienky pre plynutie subjektívnej premlčacej doby.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia možno iba počas objektívnej, v danom prípade 3-ročnej premlčacej lehoty, pretože v konaní nielenže nebolo preukázané, ale ani nebolo tvrdené, aby zo strany žalovaného išlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie. To znamená, že uplynutím objektívnej premlčacej lehoty nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí, bez ohľadu na to, či boli splnené podmienky na začatie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Inak povedané, nárok na vydanie vydanie bezdôvodného obohatenia možno uplatniť v subjektívnej premlčacej lehote, ale iba počas plynutia objektívnej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, to znamená, že uplynutím objektívnej lehoty, i keď ešte neuplynula subjektívna premlčacia lehota uplatnený nárok je premlčaný a v prípade vznesenia námietky premlčania nemožno toto právo priznať.

Z uvedených dôvodov odvolací súd nemohol prihliadnuť na námietku žalobkyne, podľa ktorej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia si uplatnila v 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehote, pretože ako už bolo vyššie uvedené, objektívna premlčacia lehota, ako to správne konštatoval aj súd prvého stupňa, v danom prípade uplynula 30.11.2009, skôr, než žalobkyňou bola podaná žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia (1.7.2011), preto správne súd prvého stupňa rozhodol, pokiaľ prihliadal na dôvodne vznesenú námietku premlčania a žalobu z tohto dôvodu zamietol. Vzhľadom na to, že námietka premlčania bola vznesená dôvodne, okolnosti dôležité pre posúdenie či v tomto prípade je nárok žalobkyne vo veci samej dôvodný alebo nie sú bez právneho významu, lebo ako už bolo vyššie

uvedené, aj keby bol nárok žalobkyne dôvodný, nie je možné ho priznať súdnym rozhodnutím z dôvodu, že jej nárok je premlčaný a žalovaný sa premlčania dovolal. Preto nebolo možné prihliadať na dôvody odvolania spočívajúce v námietke, že súd prvého stupňa neposudzoval vec samú, t.j. či sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. za použitia § 150 ods. 1 O.s.p.. V danom prípade žalovaný bol úspešný v odvolacom konaní, preto by mal právo na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré si uplatnil a vyčíslil v písomnom vyjadrení k odvolaniu sumou 278,17 €. Odvolací súd má za to, že v tomto prípade sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi (žalovanému). Dôvody hodné osobitného zreteľa videl odvolací súd predovšetkým v okolnostiach prípadu, a to v skutočnosti, že medzi účastníkmi je súrodenecký vzťah, ktorý bol narušený v súvislosti s dedičským konaním po otcovi účastníkov a priznaním náhrady trov konania by došlo ešte k zhoršeniu aj tak už nie dobrých vzťahov medzi súrodencami. Navyše z obsahu spisu nevyplývajú žiadne skutočnosti, pre ktoré by nebolo možné od žalovaného spravodlivo požadovať, aby si trovy konania, ktoré mu v súvislosti s odvolacím konaním s prihliadnutím aj na výšku týchto trov nemohol hradiť sám.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne (§ 3 ods. 9 zák.č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.